

С.Л. Безручук, к.е.н., доц.
Н.М. Ковальова, магістр
Житомирський державний технологічний університет

ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛАХ

Проведено суцільне дослідження публікацій в періодичних виданнях та авторефератах дисертацій, з метою визначення, яку увагу приділено проблемам якості облікової інформації.

Ключові слова: інформація, облікова інформація, якість інформації.

Постановка проблеми. Літературні джерела щодо якості облікової інформації визначаються наявністю певних проблем: дискусії щодо надання визначень, важливість інформаційного забезпечення, визначення основних якісних характеристик облікової інформації та їх взаємозв'язок, невизначеність щодо вимог до якості облікової інформації тощо.

Якісна облікова інформація має велике значення для підготовки та прийняття управлінських рішень, тому виникає потреба в дослідженні теоретичних і практичних аспектів, які розглядалися у працях науковців, що дозволить визначити актуальні проблеми шляхом проведення аналізу та систематизації результатів публікацій у наукових вісниках, збірниках наукових праць і авторефератів дисертацій та окреслити перспективні напрями проведених досліджень.

Вважаємо за доцільне виділити та проаналізувати проблеми облікової інформації, що висвітлюються в літературних джерелах, враховуючи їх актуальність та важливість практичного забезпечення якості облікової інформації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання щодо проблем облікової інформації розглядаються багатьма авторами: А.В. Суворов приділяв увагу вимогам до розкриття облікової інформації, І.А. Слободняк розглядав принципи аналізу інформації внутрішньої бухгалтерської управлінської звітності, Н.І. Пономарьова виділяла бухгалтерську інформацію як основу формування обліково-аналітичної системи, І.Е. Гущина розглядала витрати на інформаційну безпеку, В.Н. Ясенев аналіз організації та розвитку систем захисту облікової інформації, В.В. Євдокимов – конфлікт інтересів користувачів бухгалтерської інформації, К.В. Безверхий принципи бухгалтерського обліку та їх вплив на обліково-звітну інформацію: український та міжнародний досвід, А.І. Білоусов, Ю.В. Щербиніна формування бухгалтерської інформації для аналізу фінансових результатів діяльності організації та ін.

Мета дослідження – дослідити якість облікової інформації шляхом суцільного дослідження публікацій, присвячених її проблематиці, у найбільш відомих фахових виданнях; систематизувати питання щодо облікової інформації; згрупувати проблемні питання та провести їх аналіз.

Викладення основного матеріалу. Перш за все, дослідимо періодичне видання, відоме в межах всієї країни, яке виходило друком протягом ХХ ст. і продовжує друкуватися у ХХІ ст. – журнал «Бухгалтерский учет».

Сьогодні журнал «Бухгалтерский учет» є одним з найбільш авторитетних і популярних журналів в області бухгалтерського обліку та оподаткування, аудиту та економічного аналізу [5].

В журналі «Бухгалтерский учет» опубліковано більше 3 тис. статей, проте, проблемам забезпечення якості облікової інформації присвячено 28 статей, з них: за 2006 р. – 2 статті, за 2007 р. – 3, 2008 р. – 3, за 2009 р. – 5, за 2010 р. – 1, за 2011 р. – 4, за 2012 р. – 7, за 2013 р. – 3 статті. Тому, для визначення основних проблем, які виділили дослідники, необхідно їх згрупувати (табл. 1).

Можна сказати, що автори, в основному приділяють увагу проблемам формування та складання бухгалтерської (фінансової) звітності, а також пов'язаними з нею питань захисту, викривлення інформації та ризиків, що виникають під час надання недостовірної інформації.

Систематизація проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Бухгалтерский учет», 2005–2013 рр.

№ з/п	Проблематика	Автор																											
		О.А. Агеева	М.Е. Ліанский	Я.В. Соколов	Н.В. Генералова	М.С. Кузьміна	М.Л. Пятюв	А.А. Ефремова	Н.І. Пономарьова	В.А. Ліпагова	С.М. Бичкова	В.А. Бакаєв	С.В. Ключников	С.М. Бичкова	М.Л. Пятюв	А.М. Рабинович	Н.І. Пономарьова	Н.Н. Карасєва	Е.І. Данякіна	К.К. Арабян	М.Л. Пятюв	О.Ю. Осипенкова	С.С. Барилєв	Л.П. Фомічев	Н.В. Генералова	І.Е. Гуцїна	А.М. Рабинович	Разом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
1	Вимоги до формування звітності та її показників	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	11	
2	Професійне судження щодо якості бухгалтер-ської звітності		+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
3	Принципи порівняння інформації в фінансовій звітності	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
4	Підходи до обліково-інформаційного забезпечення	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
5	Формування бухгалтер-ської інформації, її розкриття в звітності	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
6	Витрати на захист інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	2	
7	Викри-влення бухгалтер-ській звітності	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
8	Відомості про ризики в бухгалтер-ській звітності	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	2	

На основі таблиці 1 проведемо аналіз проблемних питань, яким автори приділили свою увагу, для визначення найактуальніших із них (рис. 1).

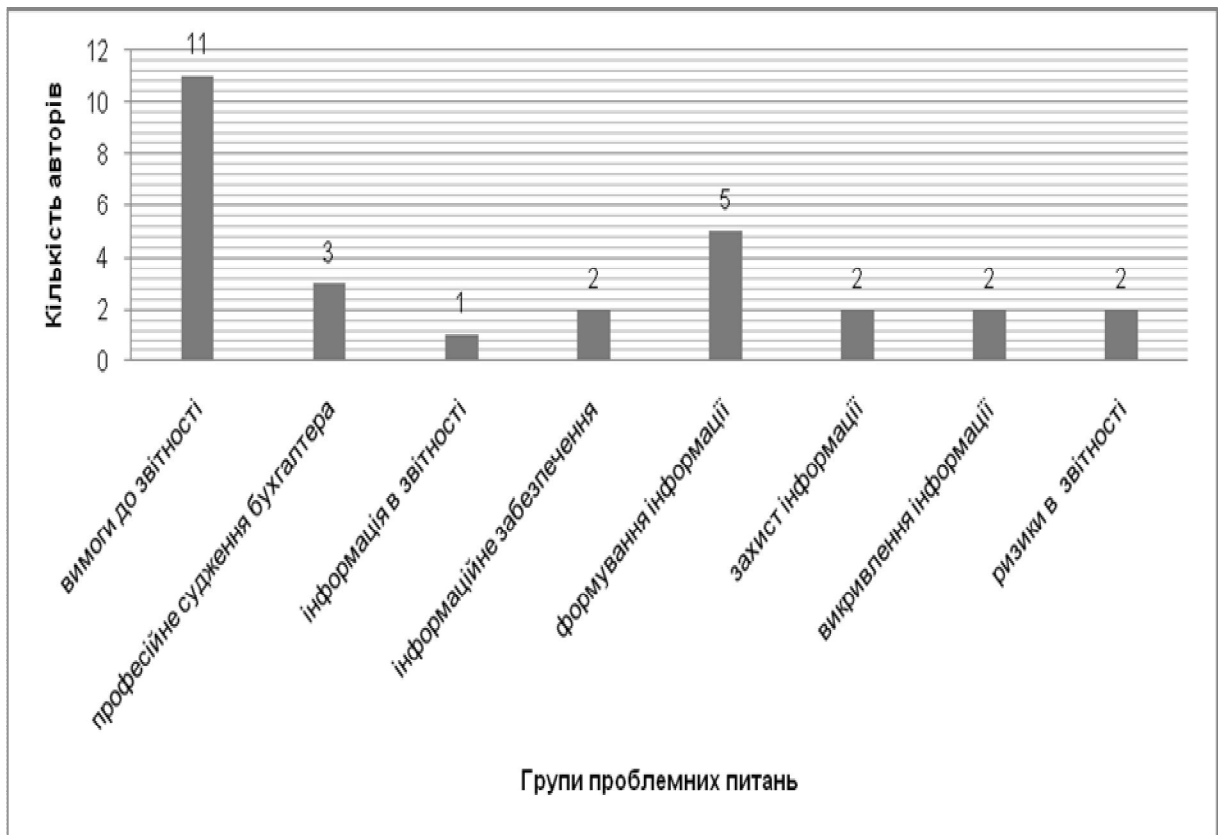

Рис. 1. Аналіз проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Бухгалтерский учет», 2005–2013 рр.

У ході наших досліджень виділено 8 груп проблемних питань. Найбільша увага авторів приділена таким проблемам:

- вимоги до формування фінансової (бухгалтерської) звітності та її показників (розглядали 39 % авторів);
- формування бухгалтерської інформації та її розкриття в звітності (розглядали 18 % авторів);
- професійне судження щодо бухгалтерської звітності (розглядали 11 % авторів).

Найменше уваги автори приділили принципам порівняння інформації у фінансовій звітності (розглядали 4 % авторів).

Наступним розглянемо журнал «Все для бухгалтера». У журналі висвітлюються актуальні проблеми теорії та практики бухгалтерського обліку в організаціях різних організаційно-правових форм, сфер і галузей, обліку витрат і калькулювання собівартості, формування звітності, трансформації національної звітності відповідно до міжнародних стандартів [12]. Систематизація статей наведена в таблиці 2.

Питанням щодо проблематики облікової інформації автори приділили недостатньо уваги, із загальної кількості статей близько 1,5 тис., всього 16 статей з 2002 по 2013 рр. У журналі, в більшості, відображається інформація про зміни податкового законодавства, нарахування та сплату податків, порядок і особливості обчислення заробітної плати, особливості бухгалтерського обліку, аналіз дебіторської заборгованості тощо, менше – про якість облікової інформації.

Виходячи з проведених досліджень, згрупуємо проблемні питання щодо визначення якості облікової інформації, для визначення проблематики, якій автори приділяють найбільше уваги (табл. 2).

Таблиця 2

Систематизація проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Все для бухгалтера», 2002–2013 рр.

№	Проблематика	Автор
---	--------------	-------

з/п		Н.Н. Ілишева	А.Ф. Дятлова	Т.В. Терентьєва	С.А. Касьянова	Л.Н. Юдина	С.Н. Поленова	Ж.Р. Скребокзова	В.А. Терехова	В.Н. Ясенєв	М.М. Гурська	Ю.В. Щербиніна	В.А. Терехова	Т.І. Безбородова	Е.В. Никифорова	В.А. Терехова	Т.Б. Кувалдіна	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Формування та підвищення якості фінансової (бухгалтерської) звітності	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	5
2	Формування бухгалтерської інформації та підвищення її якості	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	+	-	5
3	Бухгалтерська звітність як інформаційна база	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	4
4	Автоматизована система бухгалтерського обліку в інформаційній системі підприємства	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	Захист облікової інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	1
6	Виправлення помилок у бухгалтерській звітності	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	1

На основі таблиці 2 проведемо аналіз основних проблемних питань, які виділяють дослідники (рис. 2).

Рис. 2. Аналіз проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Все для бухгалтера», 2002–2013 рр.

На основі рисунка 2, виділено 5 груп проблемних питань, серед них:

- 1) формування та підвищення якості фінансової (бухгалтерської) звітності (розглядали 29 % авторів);
- 2) формування бухгалтерської інформації та підвищення її якості (розглядали 29 % авторів);
- 3) бухгалтерська звітність як інформаційна база (розглядали 24 % авторів);
- 4) автоматизована система бухгалтерського обліку в інформаційній системі підприємства (розглянуло 6 % авторів);
- 5) захист облікової інформації (розглянуло 6 % авторів);
- 6) виправлення помилок у бухгалтерській звітності (розглянуло 6 % авторів).

Останнім групам проблемних питань (а саме: 4, 5 та 6) автори приділили найменше уваги, проте, на нашу думку, ці проблеми варті уваги авторів для подальшого дослідження, оскільки:

- в сучасних умовах більшість суб'єктів господарювання використовують автоматизовану форму ведення бухгалтерського обліку, яка передбачає використання спеціалізованого програмного забезпечення та технічних засобів;
- належний захист інформації відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної діяльності будь-якого підприємства.

Зазначимо, що на міжнародному рівні питання якості облікової інформації та особливо її оцінки, набули великого значення. Зокрема тенденцію можна побачити в розглянутому журналі «Международный бухгалтерский учет» [7]. За досліджуваний період в ньому опубліковано близько 2 тис. статей і лише 27, в яких увагу приділено обліковій інформації, з них: 5 статей за 2008 р., 3 – за 2010 р., 7 – за 2011 р., 3 – за 2012 р. та 9 – за 2013 р.

Проте, за деякі роки (2002–2007, 2009), обліковій інформації приділялося недостатньо уваги, проте висвітлювалися питання загальним проблемам бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. Також розглядалися основи міжнародного бухгалтерського обліку в різних країнах; розкриття та пояснення до фінансової звітності; аналіз та контроль бухгалтерської звітності; принципи бухгалтерського обліку; взаємодія бухгалтерського обліку та системи оподаткування в світовій практиці тощо. Тому, важливо визначити основні проблеми щодо облікової інформації, які виділили автори (табл. 3).

Важливо зазначити, що найбільше публікацій в даному журналі щодо проблем облікової інформації представлено наступними вченими: А.В. Суворовим (5 публікацій) та І.А. Слободняк (6 публікацій) (табл. 3).

Таблиця 3

Систематизація проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Международный бухгалтерский учет», 2002–2013 рр.

№ з/п	Проблематика	Автор																		
		А.В. Суворов	І.А. Слободняк	В.В. Євдокимов	В.Г. Широбоков	А.І. Шигаєв	Т.І. Безбородова	Н.В. Ткачук	І.С. Мамаєва	Н.А. Казакова	Л.А. Зимакова	Г.Б. Полюсюк	К.В. Безверхий	Т.М. Одинцова	А.І. Белоусов	Т.Ю. Дружиловська	Д.С. Болдирєв	Л.А. Зимакова	І.В. Кальницька	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Вимоги до розкриття облікової інформації	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	Принципи аналізу інформації внутрішньої звітності	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Закінчення табл. 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
3	Конфлікт інтересів між користувачами облікової інформації	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	Розвиток (форму-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	6

	вання) та значення обліково-аналітичного забезпечення																			
5	Оцінка якості обліково-аналітичної інформації	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
6	Розкриття інформації в національних та міжнародних стандартах	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
7	Проблематика якісних характеристик облікової інформації	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	+	+	-	-	5
8	Використання професійного судження при формуванні облікової інформації	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
9	Проблеми виявлення спотвореної інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	1
10	Вплив принципів бухгалтерського обліку на обліково-аналітичну інформацію	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	2

На основі таблиці 3 згрупуємо виділену проблематику авторами та визначимо основні проблеми (рис. 3).

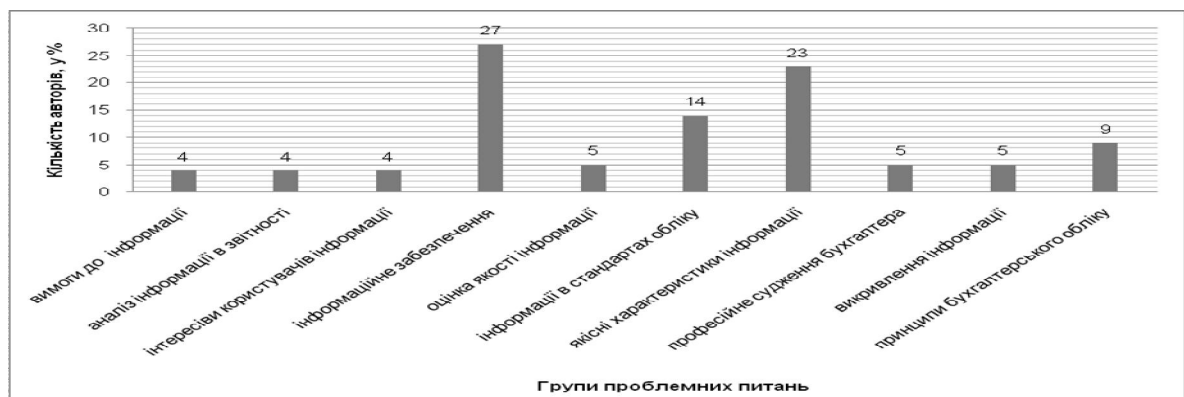

Рис. 3. Аналіз проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Международный бухгалтерский учет», 2002–2013 рр.

Отже, найбільшу увагу приділено таким проблемам:
 – розвиток (формування) та значення обліково-аналітичного забезпечення (розглядали 27 % авторів);
 – проблематика якісних характеристик облікової інформації (розглядали 23 % авторів);
 – розкриття інформації в національних та міжнародних стандартах (розглядали 14 % авторів).

Іншим проблемам приділяється менша увага, проте, на нашу думку, вони є не менш важливими, оскільки конфлікт інтересів між користувачами облікової інформації буде завжди, кожному з них необхідна різна інформація для прийняття відповідних рішень; використання професійного судження під час формування облікової інформації необхідне оскільки нормативне законодавство не може забезпечити врахування усієї різноманітності умов господарського життя, що безперервно змінюються; виявлення спотвореної інформації є важливим, оскільки вона впливає на якість інформації тощо.

Також, розглянемо журнал «Бухгалтер и закон» в якому висвітлюються питання підвищення правової грамотності бухгалтерів; права, обов'язки і відповідальність бухгалтерів; порядок вирішення податкових спорів, арбітражна практика [4].

В даному журналі автори приділяють недостатньо уваги проблемам облікової інформації (9 статей за 2002–2013 рр. із близько 1 тис.).

Більша кількість авторів у журналі «Бухгалтер и закон» приділяють увагу проблемам нарахування та сплати податків, виплати заробітної плати, особливості нарахування амортизації, відповідальності за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, визначення величини штрафу за ведення діяльності тощо. Тому, проведемо аналіз, яким проблемам автори приділили найбільшу увагу (рис. 4).

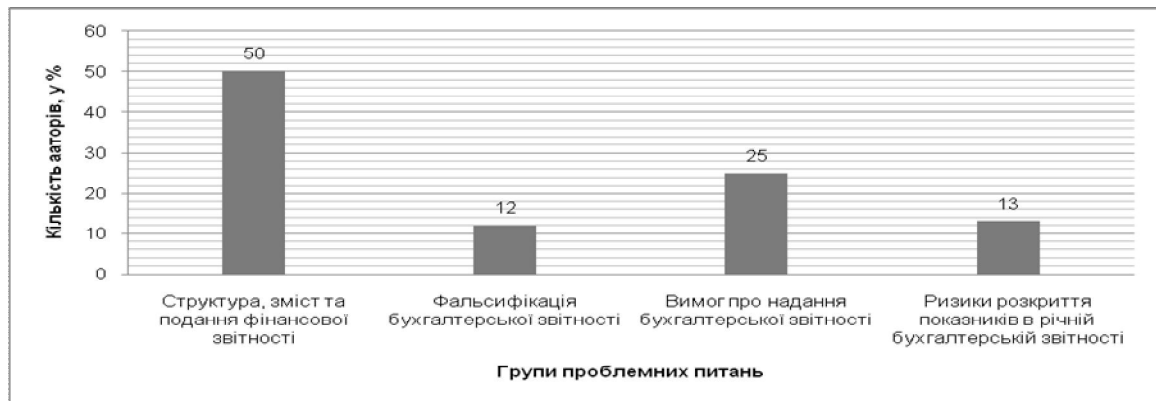

Рис. 4. Аналіз проблемних питань за напрямом «облікова інформація», журнал «Бухгалтер и закон», 2002–2013 рр.

На основі рисунка 4, бачимо, що основну увагу автори приділили основну увагу визначенню структури, змісту та подання звітності (50 % авторів), менше уваги приділили вимогам про надання бухгалтерської звітності (25 %).

Важливо розглянути Вісник ЖДТУ [1], в якому також приділяється велика увага проблемам якості облікової інформації.

Основна тематика видань відповідає потребам навчального процесу закладу: технічні науки, економічні науки; фундаментальні та гуманітарні науки, проблеми освіти. В журналах публікуються статті викладачів, співробітників, студентів нашого університету, наукові роботи провідних фахівців вищих навчальних закладів та наукових установ України та зарубіжжя. Загальна кількість статей близько 2 тис. і лише 19 з них стосуються проблем облікової інформації.

Здійснимо систематизацію проблемних питань, за напрямом «облікова інформація», для визначення проблематики, якій автори приділяли найбільше уваги (табл. 4).

Таблиця 4

Систематизація проблемних питань за напрямом «облікова інформація», Вісник ЖДТУ, 2005–2013 рр.

	Автор
--	-------

№ з/п	Проблематика	Ю.С. Цаль-Цалко	Г.М. Тарасюк	І.А. Панченко	В.В. Євдокимов	Д.О. Лазаренко	О.В. Цвєтнова	К.М. Лісничий	Н.М. Савченко	Д.О. Грицишен	Л.В. Гусак	Н.А. Остапюк	М.В. Яцко	І.В. Семчук	К.В. Безверхий	К.П. Боримська	І.А. Панченко	І.М. Вигівська	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Використання інформаційних ресурсів фінансової звітності	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	2
2	Формування (сутність) облікової інформації	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	4
3	Користувачі планової інформації та механізм забезпечення їх потреб	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	Бухгалтерський облік як джерело значимої інформації	+	-	+	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	5
5	Можливості використання первинної облікової інформації	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
6	Відображення інформації про формування фінансових результатів	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Закінчення табл. 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
7	Якість розкриття фінансової інформації	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
8	Напрямки розкриття бухгалтерської інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	2
9	Якісні характеристики бухгалтерської інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	1
10	Подання та оприлюднення фінансової звітності	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	1
11	Інформаційної безпеки підприємства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	1

12	Вимоги до облікової інформації	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	1
----	--------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

На основі таблиці 4 необхідно згрупувати виділену проблематику авторами та визначити основні актуальні проблемні питання (рис. 5).

З рисунка 5 можна зробити висновок, що автори досліджували різні проблемні питання, проте найактуальнішими серед них є:

- бухгалтерський облік як джерело значимої інформації (Ю.С. Цаль-Цалко, І.А. Панченко, В.В. Євдокимов, Н.М. Савченко, Л.В. Гусак);
- формування (сутність) облікової інформації (Ю.С. Цаль-Цалко, І.А. Панченко, В.В. Євдокимов, К.В. Безверхий).

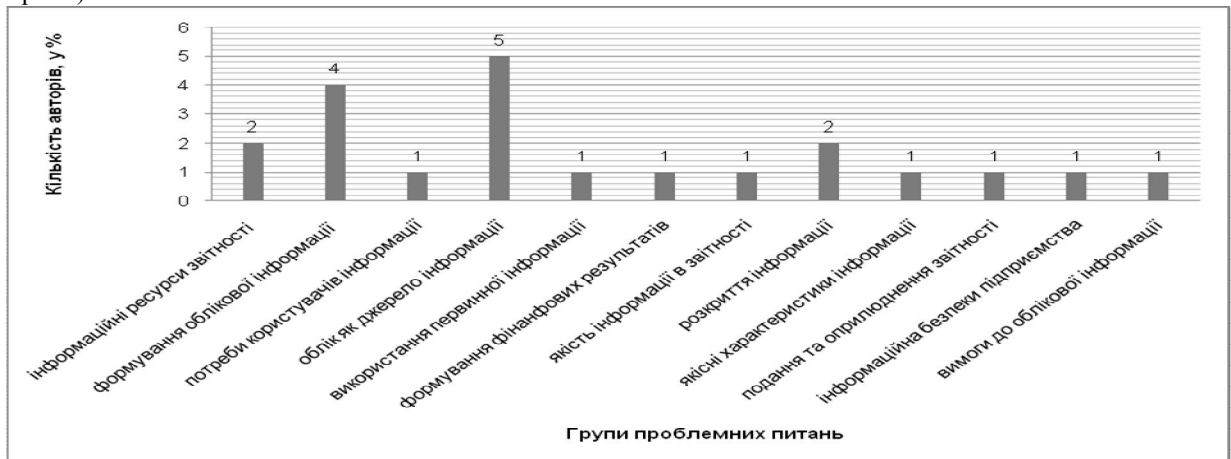

Рис. 5. Аналіз проблемних питань за напрямом «облікова інформація»,
Вісник ЖДТУ, 2005–2013 рр.

Іншим проблемам, визначеними на рисунку 5 вказані автори приділяють менше уваги, проте в інших виданнях дана проблематика набула досить широкого значення та досліджується багатьма вченими.

Логічним завершенням дослідження актуальних проблем облікової інформації, ми вважаємо розгляд дисертацій та аналіз їх новизни.

Ми розглянули 20 авторефератів дисертацій українських вчених. У наведених авторефератах дисертацій розглядалися різні напрямки дослідження проблем та ті, що теми не стосуються, але в яких в тією чи іншою мірою висвітлювалася проблематика якості інформації.

Згрупуємо проблематику, якій автори приділяли найбільше уваги (рис. 6).

Рис. 6. Систематизація проблемних питань в авторефератах дисертацій за 2003–2013 рр.

Виходячи з рисунка 6, можна зробити висновок, що в авторефератах дисертацій розгляду проблемам якості інформації приділяли не значну увагу (10 % авторів). Проблема визначення якості облікової інформації присвячено 2 дисертації українського та російського вчених: О.В. Гончар («Методологічні засади забезпечення якості статистичної інформації») – розроблено методологічні засади оцінювання якості інформації статистичних обстежень, адміністративних даних, даних отриманих шляхом

об'єднання із різних джерел) [2] та Є.С. Соколової («Методологія оцінки якості облікової інформації» – розроблено методологію комплексної оцінки якості облікової інформації, методологію формування системи показників оцінки якості облікової інформації та ін.) [19].

Проблемам облікової інформації, також, приділили незначну увагу (14 % авторів). Даній проблемі приділили увагу Т.В. Лівощко [11] (на основі системного підходу визначено місце виникнення оперативної інформації на підприємствах), Т.М. Орловська [15] (розглядала обліково-аналітичну інформацію в управлінні діяльністю підприємств) та А.О. Ніколашин [14] (запропонував до застосування термін «бухгалтерська комп'ютерна система», завданнями якої є збирання, реєстрація, обробка, систематизація, зберігання та передача необхідної облікової інформації за допомогою сучасних технічних, програмних і технологічних засобів та рішень) та ін.

Також, автори розглядали проблеми інформаційного забезпечення підприємств (52 % авторів), де приділяли увагу місцю інформації в діяльності суб'єктів господарювання, серед таких дослідників: А.П. Лутай [12], Н.Ш. Пономаренко [17], О.В. Пархоменко [16], О.В. Шляга [20], Д.О. Світлий [18], О.Г. Кузьмич [9], В.В. Дрей [3] та ін. В своїх роботах дослідники удосконалили принципові основи визначення місця інформації в діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням її орієнтаційної ролі та використання в процесі прийняття рішень; сформульовано принцип внутрішньосистемної взаємодії складових інформаційно-аналітичної діяльності, визначено її основні функції та доведено, що інформаційно-аналітична діяльність є науковою діяльністю; сформульовані закономірності розвитку інформаційного ринку (глобальний характер динамічного поширення інформації та нових знань, що формують якісно новий освітній і культурний потенціал суспільства; інформація як продукт має найвищу цінність в момент її актуальності за умов прискореного морального старіння); запропоновано визначення інформації як економічної категорії.

Важливо підкреслити, що значну увагу дослідники приділяли і фінансовій (бухгалтерській) звітності, як основному джерелу отримання інформації про діяльність підприємства (24 % авторів), а саме: О.М. Коробко [8], В.Ф. Мервенецька [13], Я.В. Шеверя [19], Т.Є. Кучеренко [10] та ін. В своїх дослідженнях вони виділили новизну: уточнено поняття «бухгалтерська фінансова звітність», що розкриває зміст звітної інформації; дістали подальший розвиток питання складу та змістового навантаження якісних характеристик та принципів формування бухгалтерської фінансової звітності; розроблено рекомендації щодо удосконалення форм балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, що дозволяє відобразити реальний майновий і фінансовий стан господарюючого суб'єкта, та підвищує якість інформації, що надається користувачам; удосконалено методичні підходи до формування економічної інформації та обґрунтовано теоретичні засади комплексного інформаційного забезпечення зовнішніх користувачів на основі конкретизації стадій прийняття ними рішень тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами суцільного дослідження публікацій в журналах «Бухгалтерський учет», «Всё для бухгалтера» та «Международный бухгалтерский учет», «Бухгалтер и закон» та Віснику ЖДТУ, за 2002–2013 рр., опубліковано 99 статей, що безпосередньо присвячені проблемам якості облікової інформації. Звичайно, у різні періоди кількість публікацій є різною.

Варто зазначити, що взагалі, найбільшу увагу автори приділили таким проблемам:

- вимоги до формування фінансової (бухгалтерської) звітності;
- формування бухгалтерської інформації, її розкриття в звітності;
- проблематика якісних характеристик облікової інформації;
- розкриття інформації в національних та міжнародних стандартах.

Найменше уваги автори приділили проблемам:

- використання професійного судження під час формування облікової інформації, оскільки професійне судження необхідне, коли виникає невизначеність щодо певних господарських ситуацій та є основою для прийняття управлінських рішень.
- автоматизована система бухгалтерського обліку в інформаційній системі підприємства на підставі облікової інформації створюється інформаційна основа для розвитку ринку та визначається ефективність функціонування підприємства;
- захист облікової інформації є важливою передумовою, спрямованою на забезпечення його економічної безпеки підприємства;
- визначення ризиків пов'язаних зі складанням бухгалтерської звітності забезпечує отримання якісної та достовірної інформації для прийняття ефективних рішень.

На нашу думку, дані проблеми є важливими та потребують детального дослідження, оскільки професійне судження необхідне, коли виникає невизначеність щодо певних господарських ситуацій та є основою для прийняття управлінських рішень. Особа, яка формує професійне судження несе відповідальність за своє твердження; враховуючи, що в сучасних умовах, більшість, використовує автоматизовану форму ведення бухгалтерського обліку та на підставі облікової інформації створюється інформаційна основа для розвитку ринку, та визначення ефективності функціонування підприємств,

важливим є належний захист інформації, що, в свою чергу, забезпечить уникнення можливих ризиків в бухгалтерській звітності.

Під час дослідження авторефератів дисертацій більшість уваги приділялася проблемам інформаційного забезпечення підприємств та фінансовій (бухгалтерській) звітності, як основне джерело отримання інформації. Виходячи з проведених досліджень, проблеми облікової інформації не достатньо розглянуті, що свідчить про необхідність подальшого вивчення даної теми.

Список використаної літератури:

1. Вісник житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – № 1–4. – 2005–2013 рр.
2. *Гончар О.В.* Методологічні засади забезпечення якості статистичної інформації : автореф. дис. ... д.е.н. : 08.00.10 / *О.В. Гончар*. — Київ, нац. академія статистики, обліку та аудиту. — К., 2013. — 37 с.
3. *Дрей В.В.* Контролінг інформації на основі її цінності та ефективності : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.04 / *В.В. Дрей*. – Дніпропетр. ун-т економіки та права ім. А.Нобеля. – Д., 2011. – 20 с.
4. Журнал «Бухгалтер и закон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fin-izdat.ru/journal/buhright/arch.php>.
5. Журнал «Бухгалтерский учет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.buhgalt.ru/arhiv-zhurnala/>.
6. Журнал «Всё для бухгалтера» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fin-izdat.ru/journal/allbuh/>.
7. Журнал «Международный бухгалтерский учет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fin-izdat.ru/journal/interbuh/about.php>.
8. *Коробко О.М.* Бухгалтерська фінансова звітність: методологія складання і практика використання : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.06.04 / *О.М. Коробко*. – Нац. аграр. Ун-т. – К., 2003. — 20 с.
9. *Кузьмич О.Г.* Інформаційно-аналітичне забезпечення розвитку підприємств побутового обслуговування : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.04 / *О.Г. Кузьмич*. – Херсон. нац. техн. ун-т. — Херсон, 2011. — 21 с.
10. *Кучеренко Т.С.* Фінансова звітність у системі управління сільськогосподарським виробництвом : автореф. дис. ... д.е.н. : 08.00.09 / *Т.С. Кучеренко*. – Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». – К., 2011. – 36 с.
11. *Лівошко Т.В.* Вплив економічної інформації та планування господарської діяльності підприємства : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.06.01 / *Т.В. Лівошко*. – Приазов. держ. техн. ун-т. – Маріуполь, 2006. – 20 с.
12. *Лутай А.П.* Інформаційне забезпечення маркетингової діяльності підприємств торгівлі : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.06.01 / *А.П. Лутай*. – Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк, 2004. – 19 с.
13. *Мервенецька В.Ф.* Звітність у системі інформаційного забезпечення управління діяльністю сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.09 / *В.Ф. Мервенецька*. – Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2011. – 22 с.
14. *Ніколашин А.О.* Побудова системи облікової інформації в сільськогосподарських підприємствах в умовах комп'ютеризації : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.09 / *А.О. Ніколашин*. – Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки» УААН. – К., 2008. – 20 с.
15. *Орловська Т.М.* Обліково-аналітична інформація в управлінні діяльністю борошномельних підприємств : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.09 / *Т.М. Орловська*. – Терноп. нац. екон. ун-т. – Т., 2011. – 20 с.
16. *Пархоменко О.В.* Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішень в системі науково-технічної інформації : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.02.02 / *О.В. Пархоменко*. – НАН України ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва. – К., 2006. – 23 с.
17. *Пономаренко Н.Ш.* Удосконалення управління діяльністю інформаційних підприємств : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.06.01 / *Н.Ш. Пономаренко*. – Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. – Луганськ, 2005. – 19 с.
18. *Світлий Д.О.* Інформаційне забезпечення управління вартістю підприємства: автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.04 / *Д.О. Світлий*. – Приазов. держ. техн. ун-т. — Маріуполь, 2009. — 21 с.
19. *Соколова Е.С.* Методологія оцінки якості облікової інформації : автореф. дис. ... д.э.н. : 08.00.12 / *Соколова Е.С.* – Моск. гос. ун-т економіки, статистики і інформатики. – М., 2011. – 48 с.

20. *Шляга О.В.* Інформаційне забезпечення системи управління машинобудівних підприємств : автореф. дис. ... к.е.н. : 08.00.04 / *О.В. Шляга.* – Приазов. держ. техн. ун-т. – Маріуполь, 2007. – 19 с.

БЕЗРУЧУК Світлана Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аналізу за видами економічної діяльності Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

- міжнародні аспекти обліку;
- проблеми викладання бухгалтерського обліку;
- якість бухгалтерської інформації.

КОВАЛЬОВА Наталія Михайлівна – магістр Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

- методологічні засади забезпечення якості облікової інформації.

Стаття надійшла до редакції 20.01.2014